

# Otvoreni pristup (OA)

---

**Poljak Bilić, Ljiljana; Zoranović, Petra**

**Educational content / Obrazovni sadržaj**

*Publication status / Verzija rada:* **Accepted version / Završna verzija rukopisa prihvaćena za objavljivanje (postprint)**

*Publication year / Godina izdavanja:* **2022**

*Permanent link / Trajna poveznica:* <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:170:831733>

*Rights / Prava:* [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

*Download date / Datum preuzimanja:* **2025-02-16**



*Repository / Repozitorij:*

[Repository of Faculty of Law Split](#)



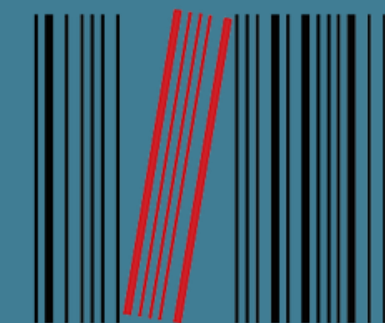
UNIVERSITY OF SPLIT

  
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

# Otvoreni pristup (OA)



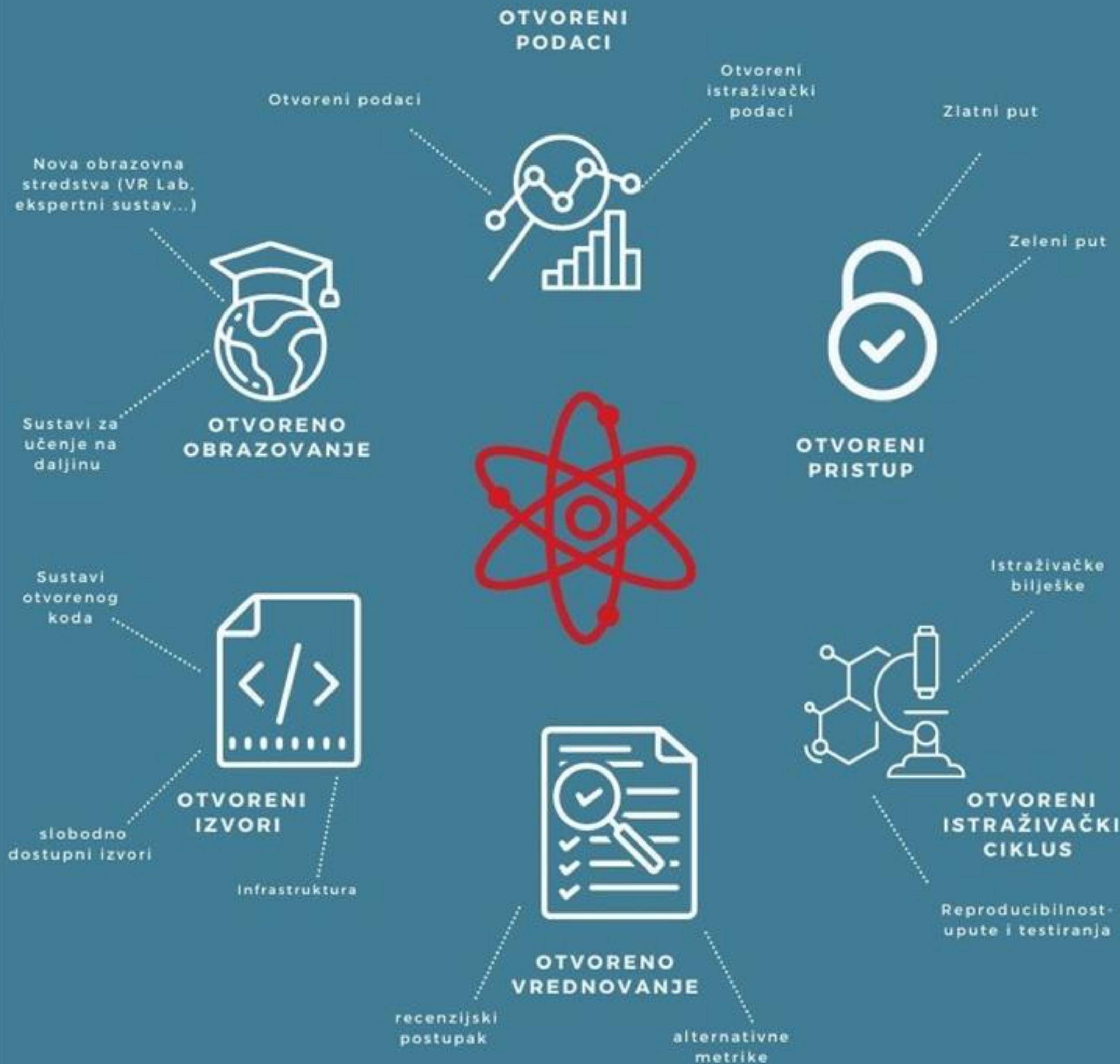
Ljiljana Poljak Bilić  
Petra Zoranović  
24. veljače 2022.



SVEUČILIŠNA  
KNJIŽNICA  
U SPLITU

# OTVORENA ZNANOST

transparentno i  
otvoreno znanje  
koje se dijeli i  
razvija kroz  
suradničke  
mreže



# Otvorena znanost?

- pomak od standardnih načina objavljivanja istraživačkih rezultata u znanstvenim publikacijama prema dijeljenju i korištenju dostupnog znanja u što ranijoj fazi istraživačkog procesa
- mijenja način provođenja znanstvenih istraživanja, pristupa i korištenja rezultata, a javljaju se novi načini znanstvene razmjene i suradnje
- otvara put za unaprijeđeno povezivanje interdisciplinarnih istraživanja, što je ključno za rješavanje složenih istraživačkih pitanja i društvenih izazova

# Zašto?

- učinkovitost
  - smanjuje se potreba za nepotrebnim umnožavanjem istraživanja
  - više istraživanja na temelju istih podataka
- pridonosi se poboljšanju kvalitete
  - ponovljivost i validacija rezultata --> pomaže u borbi protiv znanstvene prijevare
- ubrzan znanstveni napredak
- pogoduje gospodarskom rastu i inovacijama





„**Otvoreni pristup** je slobodan, besplatan i neometan mrežni pristup digitalnim znanstvenim informacijama koji omogućava čitanje, pohranjivanje, distribuciju, pretraživanje, dohvaćanje, indeskiranje i/ili drugo zakonito korištenje”

*Hrvatska deklaracija o otvorenom pristupu, 2012.*





Piled Higher and Deeper (PHD Comics): Open Access Explained! <https://youtu.be/L5rVH1KGBCY>

## Cilj politika otvorenog pristupa

"istraživačima i široj javnosti pružiti besplatan pristup stručno recenziranim znanstvenim publikacijama, istraživačkim podacima i drugim rezultatima istraživanja na otvoren i nediskriminirajući način, i to što je ranije moguće u postupku njihova širenja, te omogućiti uporabu i ponovnu uporabu rezultata znanstvenih istraživanja."

*PREPORUKA KOMISIJE (EU) 2018/790 od 25. travnja 2018. o pristupu znanstvenim informacijama i njihovu čuvanju*





# Zašto?



## Autor

veća vidljivost = veća citiranost

ubrzanje cjelokupnog znanstvenog ciklusa

## Ustanova

okuplja znanstveni, obrazovni i stručni rad na jednom mjestu i predstavlja ga akademskoj zajednici, financijerima i javnosti

vidljivost, kvaliteta, umrežavanje, pozicioniranje

## Zajednica

upoznavanje i razumijevanje znanstvene zajednice - popularizacija znanosti

brži protok znanja između znanstvene zajednice i industrije - gospodarski razvoj





# Iz literature

## Citatna prednost članaka:

Hajjem et al., 2005.*	citiranost članaka u otvorenom pristupu porasla je između 36 i 172 %
Gargouri, Hajjem, Larivière et al., 2010.**	utvrđeno je povećanje citiranosti, posebno za visoko citirane članke.
Mikki, 2017. ***	u prosjeku su članci u otvorenom pristupu citirani dvostruko više

\*biologija, psihologija, sociologija, zdravlje, političke znanosti, ekonomija, edukacija, pravo, menadžment

\*\* inženjerstvo, biologija, biomedicina, kemija, psihologija, matematika, klinička medicina, zdravlje, fizika, društvene znanosti, znanosti o zemlji

\*\*\*sva područja

# Vrste otvorenog pristupa

## Zeleni put

Rad objavljen u časopisu s pretplatom, a dopuštena verzija rada pohranjena u repozitorij (s odgodom)

## Zlatni put

Plaćena objava rada (APC) u časopisu u otvorenom pristupu



## Digitalna građa:

# Repozitorij

- **Pohrana**
- **Upravljanje**
- **Pristup**

- ocjenski radovi
- radovi objavljeni u časopisu ili zborniku
- poglavlja u knjizi i knjige
- likovna i audiovizualna građa
- skup podataka
- obrazovni sadržaj
- ostala dokumentacija (izvještaji, elaborati, studije i sl.)



# Primjer dobre prakse:



## LEGAL SCHOLARSHIP REPOSITORY



HOME ABOUT FAQ MY ACCOUNT

Search

Enter search terms:

in this repository ▾

Advanced Search

Notify me via email or [RSS](#)

Penn Law Links

Law School

[Disciplines](#) [Law](#) ▾

Part of the [LAW Commons](#)

---

### Sub-Disciplines in Law

---

<b>Accounting Law</b> <a href="#">Works</a> (19) <a href="#">Authors</a> (27)	<b>Jurisprudence</b> <a href="#">Works</a> (365) <a href="#">Authors</a> (114)
<b>Administrative Law</b> <a href="#">Works</a> (200) <a href="#">Authors</a> (112)	<b>Juvenile Law</b> <a href="#">Works</a> (18) <a href="#">Authors</a> (22)
<b>Agency</b> <a href="#">Works</a> (12)	<b>Labor and Employment Law</b> <a href="#">Works</a> (101)



# Još jedan...

Prijavite se sa svojim elektroničkim  
**Repozitorij PravRi**

PRIJAVA



RUJ  
18  
2015



Uspostava PravRi repozitorija u okviru sustava Dabar

PREGLEDAVANJE

NAPREDNO PRETRAŽIVANJE

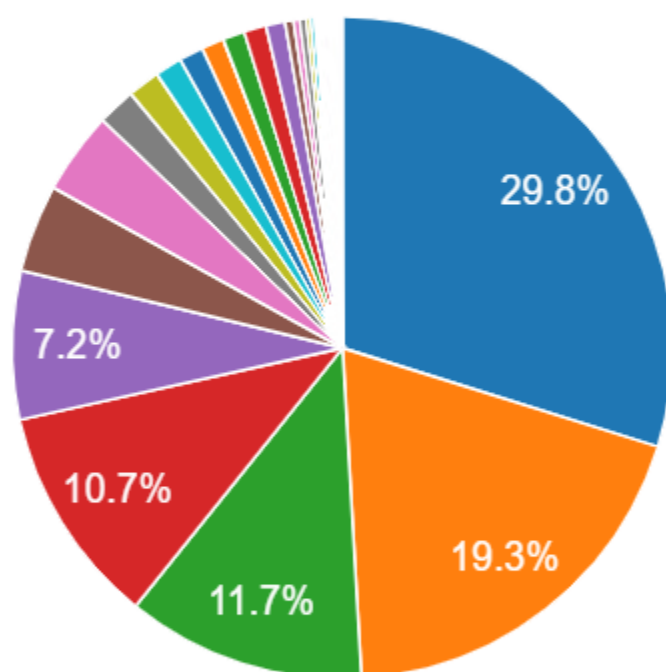
POHRANJIVANJE

Pretraži

ovaj repozitorij



## STATISTIKA



Ukupan broj objekata

1935

Postotak objekata u otvorenom pristupu

32.6%

## ZADNJE DODANO

[Status of the "Responsibility to Protect \(RtoP\)" Doctrine in Light of the Conflicts in Libya and Syria](#)

Perišić, Petra

Na: *12th International Conference on Social Sciences*. Amsterdam, Nizozemska, 2017. [urn:nbn:hr:118:314012](#)

Izlaganje na skupu

[Utjecaj prijetnji modernog doba na značenje neposredno predstojećeg napada u kontekstu prava države na samoobranu](#)

Perišić, Petra

*Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, 42 (2021), 3; 759-778. [urn:nbn:hr:118:831296](#)

Rad u časopisu / Znanstveni rad - Izvorni znanstveni rad



# Može li rad biti objavljen u repozitoriju?

Ovisi o politici izdavača o samoarhiviranju i stavljanju rada u otvoreni pristup.



[Sherpa Romeo](#)

## Verzije radova



Predrecenzijska verzija  
eng. preprint / submitted version

Verzija prihvaćena za objavljivanje  
engl. postprint / accepted manuscript



Objavljena verzija  
engl. version of record – VoR /  
published PDF



# Politike izdavača

“

Revija za sociologiju



”

“

Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu



”



# Pohrana rada u repozitoriju



**Provjeriti uredničku politiku časopisa**



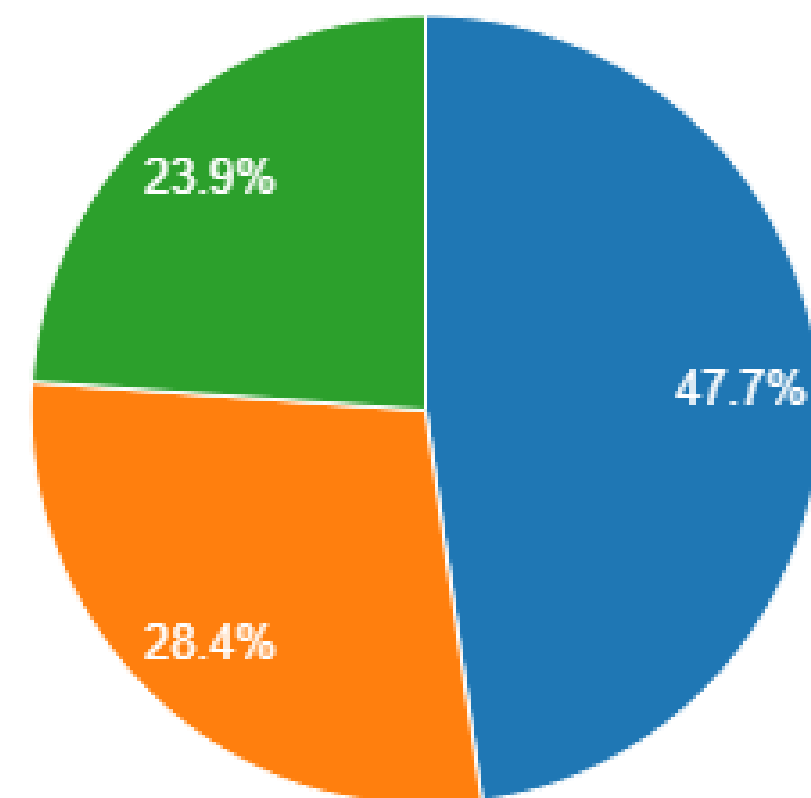
**Odabrati ispravnu verziju rada**



**Učitati rad u repozitorij**

# Repozitorij Pravnog fakulteta u Splitu

## STATISTIKA



Ukupan broj objekata

616

Postotak objekata u otvorenom pristupu

0.0%

**Mogućnosti**



# Statistika?

Veća vidljivost = veća citiranost

## Top Pogledanih Radova

- 3931 Utjecaj inovacija organizacije na performanse rasta proizvodnih poduzeća
- 2491 Stilovi vodstva na primjeru poduzeća AD Plastik
- 2469 PowerPoint prezentacija završnog rada
- 1883 Izrada dokaznice mjera i troškovnika stambenog objekta
- 1411 Odgovori potrošača na izabrane aktivnosti unapređenja prodaje: sniženja cijena i degustacije
- 1140 UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA I MOTIVACIJA ZAPOSLENIKA - PRIMJER PODUZEĆA PODRAVKA
- 1102 Razvijenost interpersonalnih vještina na primjeru Plovput d.o.o.
- 839 MOTIVACIJA I NAGR
- 739 Proračun drvene kons
- 738 Utvrđivanje i predviđa  
financijskih izvještaja

## Top Preuzimanja

- 5080 ANALIZA MARKETINŠKOG OKRUŽENJA U MARKETING PLANU PODUZEĆA „TRIGONUM VALENS „D.O.O.
- 3390 ANALIZA EKSTERNE OKOLINE PODUZEĆA PODRAVKA D.D.
- 2507 FIZIOLOŠKE OSOBITOSTI NOVOROĐENČETA - PRIMALJSKA SKRB ZDRAVOG NOVOROĐENČETA
- 2015 UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA I MOTIVACIJA ZAPOSLENIKA - PRIMJER PODUZEĆA PODRAVKA
- 1526 PowerPoint prezentacija završnog rada
- 1375 Proračun drvene konstrukcije dvostrešnog krovišta
- 1345 Izrada dokaznice mjera i troškovnika stambenog objekta
- 1329 UPRAVLJANJE TROŠKOVIMA PREMA MJESTU NASTANKA I UTJECAJ NA FINANCIJSKI REZULTAT
- 1254 Interferencije usmene književnosti i tradicijske kulture u morlačkoj tetralogiji Ivana Aralice
- 881 UPRAVLJANJE PROMJENAMA I ORGANIZACIJSKA KULTURA NA PRIMJERU TURISTIČKE AGENCIJE



# Zašto objavljivati u repozitriju PRAVST-a?

## Vidljivost

Google, Google Scholar  
OpenDOAR

## Horizon 2020

"Autori ispunjavaju obvezu objave u otvorenom pristupu koju EC nalaže za sve H2020 projekte, kao i obvezu pohrane istraživačkih podataka za određena znanstvena područja"

## Citiranost

"Na veću citiranost utječu: raniji pristup, odabir kvalitetnih članaka, pristranost pri odabiru, veći broj učitavanja samoarhiviranih članaka..."



Revija za sociologiju , Vol. 51 No. 1, 2021.

Izvorni znanstveni članak

<https://doi.org/10.5613/rzs.51.1.2>

**Poznavanje izabраниh radnih prava među maturantima srednjih strukovnih škola u Hrvatskoj**





Ranka Jeknić  [orcid.org/0000-0001-8503-3634](https://orcid.org/0000-0001-8503-3634) ; Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Hrvatska 


Blanka Čop  [orcid.org/0000-0002-2519-0993](https://orcid.org/0000-0002-2519-0993) ; Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Hrvatska 


Puni tekst: [hrvatski pdf 526 Kb](#)

str. 51-80

#### Published Version


  None  CC BY 

 Any Repository, arXiv, Author's Homepage, +3

 OA Publishing This pathway includes Open Access publishing

 Embargo No Embargo

 Licence CC BY

 Copyright Owner Authors


 Location Any Repository

Author's Homepage

Institutional Repository

Named Repository (PubMed Central, arXiv)

Journal Website

 Conditions Published source must be acknowledged with citation

Pregled bibliografske jedinice broj: 1126362

## Poznavanje izabраниh radnih prava među maturantima srednjih strukovnih škola u Hrvatskoj

Jeknić, Ranka; Čop, Blanka

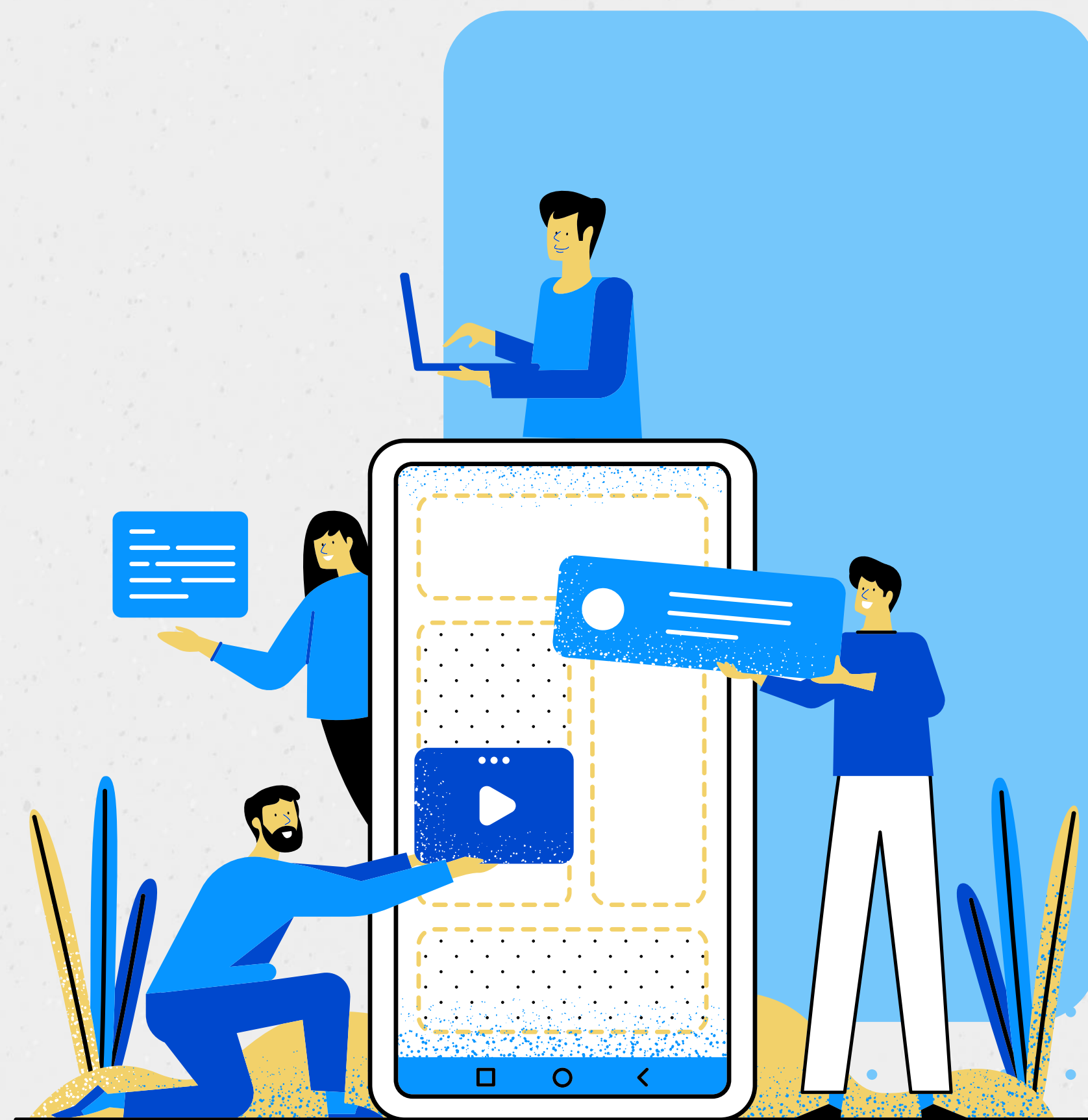
Poznavanje izabраниh radnih prava među maturantima srednjih strukovnih škola u Hrvatskoj // *Revija za sociologiju*, 51 (2021), 1; 51-80 doi:10.5613/rzs.51.1.2 (međunarodna recenzija, članak, znanstveni)

# Sveučilišna knjižnica u Splitu

ljpoljak@svkst.hr, petra.zoranovic@svkst.hr  
otvorenaznanost@svkst.hr,  
bibliometrija@svkst.hr

## Knjižnica Pravnog fakulteta u Splitu

ivona.matas@pravst.hr



# Literatura:

- Gargouri, Y., et.al.(2010). Self-Selected or Mandated, Open Access Increases Citation Impact for Higher Quality Research. PloS ONE, 18;5(10). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0013636>
- Hajjem, C., Harnad S. and Gingras Y. (2005). Ten-Year Cross Disciplinary Comparison of the Growth of Open Access and How it Increases Research Citation Indeks. *IEEE Dana Engineering Bulletin*, 28 (4). <https://arxiv.org/abs/cs/0606079>
- Mikki, S. (2017). Scholarly publications beyond pay-walls: increased citation advantage for open publishing. *Scientometrics*, 113(3), 1529–1538. <https://doi.org/10.1007/s11192-017-2554-0>
- Vicente-Saez, R., & Martinez-Fuentes, C. (2018). Open Science now: A systematic literature review for an integrated definition. *Journal of business research*, 88, 428-436. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2017.12.043>

## Legislativni okvir:

- Hrvatska deklaracija o otvorenom pristupu, 2012. <https://www.fer.unizg.hr/oa2012/deklaracija>
- Preporuka komisije (EU) 2018/790 od 25. travnja 2018. o pristupu znanstvenim informacijama i njihovu čuvanju. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0790&from=HR>